

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТІРЛІГІ

ШЫМКЕНТ УНИВЕРСИТЕТІ

**ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ (ЕМТИХАН СЕССИЯСЫН)
ЖҮРГІЗУДІҢ ЕРЕЖЕЛЕРІ**

ШЫМКЕНТ, 2016 ж.

Шымкент университетінің студенттеріне және профессор-оқытушылар құрамына арналған.

Оқу-әдістемелік сектормен әзірленді.

Әзірлегендер – Қозбағарова Б.С.

Құланова С.Ш.

Керимбаева С.Е.

Ережені даярлау барысында келесі нормативтік-құқықтық құжаттар пайдаланылды: - «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (ҚР 21.07.2015ж. №337-V Заңымен берілген өзгерістер мен толықтырулар); - «Жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты» ҚР Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1080 қаулысы; - «Білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау, аралық және қорытынды мемлекеттік аттестаттау жүргізудің үлгі ережесі». ҚР БҒМ 2008 жылғы 18 наурыздағы №125 бұйрығы (ҚР БҒМ 2010.04.13 №168, 2010.11.1 №506, 2011.03.16 №94, 2013.11.04. №445 бұйрығымен берілген өзгерістер мен толықтырулар); - Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 17 мамырдағы № 499 қаулысы

Шымкент Университетінің оқу-әдістемелік Кеңесінде қаралып, бекітуге ұсынылды.
(24.08. 2016 ж. № 1 хаттама)

Шымкент Университетінің Ғылыми кеңесінде қаралып, бекітілді
(25.08. 2016 ж. № 1 хаттама)

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ (ЕМТИХАН СЕССИЯСЫН) ЖҮРГІЗУДІҢ ЕРЕЖЕЛЕРІ

1. Әдістемелік қамтамасыздандыру

- Пән бойынша емтихан сұрақтарының жалпы саны – 50-ден кем емес.
- Емтихан билеттеріндегі сұрақтардың жалпы саны – 3-5. Билеттегі сұрақтардың санын анықтауда әрбір сұрақтың емтихан уақытына (2 астрономиялық сағатқа) сәйкестігін алдымен есепке алуы тиіс.
- Емтихан билетінің сұрақтары білім алушының оған жауап берер кезде осы уақытқа дейін оқыған білімін қорытындылап, сұраққа жауап бере алатындай құрастырылуы тиіс.
- Сұрақтар оқу барысының маңызды күтілетін нәтижелерінің шектеулі санын анықтауға бағытталуы тиіс.
- Емтихан сұрақтарын құрастыру кезінде мынадай жағдайларды ескеру керек: сенімділік (білім алушының сұрақтарға жауап беруі оқу нәтижелерінің деңгейін бағалауды қалыптастыруға мүмкіндік береді) және нақтылық (валидтілік) (білім алушының сұраққа жауап беруі бағалау мүмкіндігіне сәйкес сол нәтижені қорытындылауға мүмкіндік береді).
- Әрбір емтихан билетіндегі сұрақтар теориялық білімнің деңгейі мен жүйелігін, оны қолданып, сыни бағалау және қорытындылай алатындығын («теориялық»), сонымен қатар алған білімдерін тәжірибелік тапсырмаларды («тәжірибелік») шешу жолында дұрыс қолдануы сияқты жағдайларды ескеру қажет.
- Теориялық және тәжірибелік сұрақтардың күрделілік деңгейі күзіндеттердің қалыптасуына және оқытудың деңгейіне байланысты.
- Емтихан билеттеріне кірген сұрақтардың әрбір тобы (теориялық, тәжірибелік) үшін лектор жауапты бағалау шкаласын құрастырып, онда оқудың күтілетін нәтижелерін меңгеру деңгейіне сәйкес әр жауаптың негізгі сипаттамаларын көрсетеді.
- Емтихан сұрақтарын құрастырудың ұсыныстары: емтихан сұрақтары білім алушыны бір жағынан шатастыратындай, ал басқа жағынан соншалықты қарапайым, яғни дұрыс жауабын бірден таба алатындай болмауы тиіс;
- емтихан сұрақтарын құрастыру кезінде қойылып отырған сұрақ қандай білім деңгейін көрсететінін ескерген жөн және білім алушы сұраққа жауап беру үшін белгілі ақпаратты тек еске түсірмей ғана, оны талдап жауап беретіндей сұрақтар жасау керек.
- магистратура және білім алушылары үшін емтихан сұрақтары жоғары деңгейдегі білім меңдеушілерін; пәнаралық және салааралық байланыстарды орнату қабілеттілігін; жеткіліксіз немесе жаңа ақпарат жағдайында шешім таба білу қабілетін; қолданыстағы білім мен әдістерді сыни бағалау қабілетін; сондай-ақ белгілі бір пән саласындағы мәселені және перспективті бағыттарды анықтау қабілетін бағалау бағытында құрастырылуы керек.
- Емтихан сұрақтарын лектор билеттегі сұрақ санына сәйкес енгізіп, кафедра меңгерушісі тексеріп бекітеді.
- Емтихандар тест түрінде өткізілетін болса 1 кредитке 150 сұрақ дайындалу керек.
- Емтихан түрі барлық емтиханнан 70 пайызы ауызша немесе жазбаша түрінде өтеді

2. Емтихандарды ұйымдастыру және өткізу

- Емтихандар жазбаша, тесттік немесе аралас түрінде өткізіледі.
- Әрбір оқу пәніне сәйкес емтиханды өткізу түрі мен тәртібі сессия алдын бір ай бұрын бекітіледі.
 - Емтиханға аралық бақылау нәтижелерінде алған бағасына сәйкес (1-АБ, 2-АБ орташа арифметикалық бағасы) 50 балдан кем болмаса (кеңсе-тіркеуші), оқу ақысын төлеуде қарызы жоқ және академиялық демалыста немесе ұзақ уақыт емделуде болмаған жағдайда (деканның өкімімен) жіберіледі. Курстық жұмысты орындамаған студенттер сәйкес пәннен емтихан тапсыруға жіберілмейді.
 - Кафедралар аудиторияларды емтиханға дайындайды: бейне аппаратураның жұмысын тексеру, отырғызу орындарын нөмірлеу, тазалықты қамтамасыз ету және т.б.
 - Кафедралар емтиханның алдында 1 күн бұрын пән бойынша емтихан билеттерін конвертке салып жапсырады және олардың уақытылы дайын болуына жауапты.
 - Емтиханда осы пән бойынша сабақ бермейтін оқытушылар кезекшілік атқарады.
 - Деканат білім алушылар мен кезекші оқытушылардың қойылған кестеге сәйкес келуін қамтамасыз етеді.
 - Кезекші оқытушы емтиханға келіп отырған білім алушының жеке басын куәландыру мақсатымен сәйкес құжаттар (жеке куәлік немесе сынақ кітапшасы) бойынша тексеріс жүргізеді. Егер емтихан тапсыруға өзге тұлға келген болса, кезекші оқытушы Ережені бұзылғаны туралы акт толтырады.
 - Емтиханға кешігіп келгендер кіргізілмейді.
 - Емтихан кезінде кезекші оқытушы бекітілген нұсқаулыққа сәйкес студенттердің тәртібін қадағалайды.
 - Емтихан уақыты (2 астрономиялық сағат) аяқталғанда кезекші емтихан жұмыстарын жинап, кеңсе-тіркеушіге шифрлеу үшін береді.
 - Емтихан кезінде шпаргалка, ұялы телефон, сөздік, калькулятор қолдануға, бір-бірімен сөйлесуге және т.б. тыйым салынады. Осы ереже орындалмаған жағдайда білім алушы емтиханнан шығарылып, сәйкесінше акт толтырылады және пәнге «F» (қанағаттанарлықсыз) бағасы қойылады.
 - Емтихан ережелерін қайталап бұзған білім алушы Шымкент университетінің факультет кеңесінің шешімі бойынша университеттен шығарылуы мүмкін.

3. Емтихан жұмыстарын тексеру

- Қүзіреттілік тәсілдеме негізінде бағаланатын пәндер бойынша емтихан жұмыстарын тексеру үшін, сәйкес салада біліктілікке ие және осы топта (ағымда) сабақ бермеген жетекші профессорлар, доценттер арасынан емтихан комиссиясы (кемінде 3 адамнан тұратын) құрылады.

- Емтихан және апелляциялық комиссияға ұсыну үшін пән дәріскері деканның оқу-әдістемелік және тәрбие жөніндегі орынбасарына емтихан жұмыстарын бағалау шкаласын береді.

- Емтихан жұмыстары 100 баллдық шкала бойынша жауаптардың толықтығын ескере отырып бағаланады.

Бағасы	Көрсеткіші
Өте жақсы	1. Барлық теориялық сұрақтарға толық және дұрыс жауап берілген; 2. Тәжірибелік тапсырмалары толық орындалған; 3. Мәліметтер логикалық тәртіпке сәйкес өте ұқыпты жазылған; 4. Шығармашылық қабілеттілігі көрсетілген.
Жақсы	1. Теориялық сұрақтардың жауаптары дұрыс болғанымен, толық емес және кейбір қателіктер; 2. Тәжірибелік тапсырмалар орындалған, бірақ болмашы қателіктері бар; 3. Мәліметтер логикалық тәртіпке сәйкес өте ұқыпты жазылған.
Қанағаттанарлық	1. Теориялық сұрақтарға негізінен дұрыс жауап жазған, бірақ толық емес, логикалық қателіктер жіберілген; 2. Тәжірибелік тапсырма толық орындалмаған; 3. Мәлімет ұқыпты мазмұндалған, бірақ логикалық жүйелілік бұзылған.
Қанағаттанарлықсыз	1. Теориялық сұрақтардың жауаптарында өрескел қателіктер жіберілген; 2. Тәжірибелік тапсырма орындалмаған; 3. Жауаптың мазмұнында грамматикалық, терминологиялық қателіктер кеткен және логикалық жүйелілік бұзылған.

- Білім алушының қорытынды бақылау бағасын (емтиханға қойылған балл) және пән бойынша қорытынды бағасын сынақ кітапшасына оқытушы (тьютор) немесе емтихан тест жүйесі болса кеңсе-тіркеуші енгізеді.

- Білім алушы ағымдағы (АБ1 және АБ2) және қорытынды бақылаудан (ҚБ) оң баға алған жағдайда ғана пән бойынша қорытынды баға: *Қорытынды баға* = $(АБ1+АБ2)/2 \times 0,6 + МТ \times 0,1 + ҚБ \times 0,3$ формуласы бойынша есептеледі.

4. Қорытынды бағаның қайта қаралуы мен күшін жою

- Қорытынды бақылаудың бағасы (емтиханға қойылған балл) білім алушыны қанағаттандырмаған жағдайда, емтихан нәтижесі қойылғаннан кейін бір жұмыс күні (24 сағат) ішінде апелляциялық комиссия төрағасының атына апелляцияға өтініш түсіруіне болады.

- Білім алушының жауап парағында сұрақтың дұрыс қойылмағандығы немесе пәннің оқу бағдарламасына сай келмейтіндігі көрсетілген жағдайда ғана апелляция қарастырылады.

- Емтихан билетіндегі қандай да бір сұрағы бойынша қойылған бағаның дұрыстығына (білім берушінің жауабына қойылған бағаның сәйкестігіне) келіспейтін апелляциялар, қойылған бағаның сәйкессіздігі пән дәріскері құрастырған бағалау шкаласы бойынша дәлелденген өтініш негізінде ғана қарастырылады.

- Біліктігі емтихан сессиясындағы пәндердің саласына сәйкес оқытушылардың арасынан ректордың бұйрығымен емтихан сессиясы кезеңіне құрастырылған апелляциялық комиссия, 24 сағат аралығында апелляциялық өтінішті қарастырып, бекітілген формадағы хаттама жасап, алғашында алған бағаның сақталуы немесе бағаны қайта қарау туралы шешім қабылдайды.

- Апелляциялық комиссия шешімі білім алушының жазбаша жұмысын комиссиялық қарастыру негізінде қабылданады. Апелляция нәтижесінде қорытынды бақылаудың бағасын өзгерту туралы шешімді апелляциялық комиссия төрағасы бекіткеннен кейін кеңсе-тіркеуші қорытынды бақылау бағасын өзгертеді.

- «F» бағасын алған жағдайда білім алушы пәнді қайта өтуге (Retake) құқылы, бірақ бұл пәнді 3 реттен артық қайта оқи алмайды. Пәнді қайта оқу бекітілген тәртіп бойынша ақылы негізде ғана жүзеге асырылады.

5. «I - Incomplete» бағасының қойылуы

- Білім алушы ағымдағы бақылаудан кемінде 50 балл жинап, бірақ емтиханға құжатпен (Ауруханаларының анықтамасымен немесе отынышпен) расталған дәлелді себеппен қатыса алмай қалса, онда білім алушыға «I – Incomplete» бағасы қойылады.
- Пән бойынша «I» бағасына ие болу үшін білім алушы емтихан өткеннен кейінгі 3 жұмыс күнінің ішінде емтиханға қатыспау себебі көрсетілген және кафедра меңгерушісі, факультет деканы қол қойған өтініші мен дәлелдейтін құжаттардың (анықтамалардың) түпнұсқасын оқу жұмысы жөніндегі проректордың қарастыруына ұсынады.
- Емтиханға қатыспау себебі дәлелді деп танылған жағдайда деканның өкімімен білім алушыға «I» бағасы қойылып, емтиханды тапсыру үшін жеке кесте белгіленеді.
- 50. Егер білім алушы қойылған уақыт аралығында барлық талаптарды орындамаса, «I» бағасы «F», яғни «қанағаттанарлықсыз» бағасына ауысады.